

Raadsvoorstel

Onderwerp:

gemeentelijke onderwijs achterstandenbeleid
(GOAB) 2023-2026

portefeuillehouder: A Huijs.

datum vergadering: 18 december 2023

zaaknummer: 0889334071

Samenvatting

In Beesel willen wij achterstanden bij de start van het onderwijs voorkomen door het stimuleren van de deelname van kinderen aan voor- en vroegschoolse educatie (vve), taalonderwijs en de relatie tussen opvang en onderwijs te versterken. Dit doen we op basis van het Gemeentelijke Onderwijs Achterstanden Beleid 2023-2026

Voorstel

1. Instemmen met het Gemeentelijk Onderwijs Achterstanden Beleid 2023-2026
2. Het beleid voorschoolse voorzieningen en educatie gemeente Beesel 2017-2020 en beleidsnota vve 2010-2014 in te trekken.

Toelichting raadsvoorstel

1. Aanleiding

Om kinderen met een onderwijsachterstand te helpen, krijgen gemeenten financiële middelen van het rijk om goed onderwijsachterstandenbeleid te voeren. Deze middelen worden in periodes van 4 jaar beschikbaar gesteld. Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) is onderdeel van het onderwijsachterstandenbeleid. De nieuwe plan periode voor onderwijs achterstanden loopt van begin 2023 tot eind 2026. Het voorliggende onderwijsachterstanden beleid betreft een uitvoeringsplan van de landelijke richtlijnen van het ministerie OCW. De inspanningen uit dit plan worden budget neutraal verwerkt in de begroting.

2. Doelstelling

We streven ernaar dat iedere jeugdige in onze gemeente de kans krijgt zich optimaal te ontwikkelen. De voorschoolse voorziening heeft een preventieve-, signalerings- en ondersteuningsrol voor kinderen en ouders en draagt bij aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige en gezonde speelomgeving.

We vinden het belangrijk dat kinderen vanaf 2 jaar in kunnen stromen en alle kinderen van 2,5 tot 4 jaar aan een voorschoolse voorziening deelnemen. Kinderen met een onderwijsachterstand moeten op de voorschoolse voorziening en in het taal onderwijs de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben om een goede start te kunnen maken op het basisonderwijs.

3. Uitgangssituatie

Beleid voorschoolse voorzieningen en -educatie gemeente Beesel 2010-2014 en 2017-2020. Ivm personele wisselingen na 2020 geen nieuw beleid opgesteld, tot nu.

Visie op het jonge kind 2021, opgesteld samen met de kinderpartners VVE, GGD, Bibliotheek, onderwijs en de gemeente Beesel, welke luidt:

Visie Jonge kind , VVE gemeente Beesel, 0-7 jaar: Gewoon anders, gewoon samen

In de gemeente Beesel staat elk kind met zijn eigen specifieke mogelijkheden en kansen centraal. Want ieder kind is verschillend, heeft haar of zijn eigen ontwikkeling en tempo. Ieder kind heeft een eigen ondersteuningsbehoefte.

In de gemeente Beesel bieden we als deskundige professionals vanuit betrokken organisaties het (zeer) jonge kind van 0-7 jaar een passend aanbod. We observeren de ontwikkeling van ieder kind nauwkeurig. Op basis hiervan bieden we een passend programma binnen een ononderbroken ontwikkelingslijn, vol doelgerichte, betekenisvolle activiteiten in een rijke en uitdagende speel-/ leeromgeving. Spel is onze basis, want kinderen ontwikkelen zich vanuit spel. We zien dat kinderen spelend leren en lerend spelen. We dagen de kinderen uit om zelf te ervaren, te ontdekken en problemen op te lossen, te leren met en van elkaar. We zien en horen de kinderen en we nemen hun initiatieven nadrukkelijk mee in ons aanbod.

Zo stimuleren we de brede ontwikkeling van ieder kind optimaal:

- we bieden een passend en kwalitatief (educatief) programma (het proces)
- we bieden ieder kind een veilige en gezonde omgeving waarin het betrokken kan zijn (het pedagogisch klimaat)
- we streven ernaar dat ieder kind zich voldoende ontwikkelt en genoeg leert (de resultaten)
- we stimuleren ieder kind vanuit een duidelijke visie op de ontwikkeling van jonge kinderen (kwaliteitszorg).

De driehoek kind-ouders-kinderopvang/school is cruciaal voor een optimale ontwikkeling van kinderen. De ouders spelen hierbij een belangrijke rol op verschillende vlakken. Om ouders die ruimte te geven en waar nodig ouders te ondersteunen, communiceren we op een goede manier met elkaar.

Zo krijgt ieder kind in de gemeente Beesel een kansrijke start.

4. Rol gemeente

Volgens de wet moeten gemeenten samen met het onderwijs en de kinderopvang jaarlijks vaststellen welke kinderen in aanmerking komen voor voorschoolse educatie (WPO artikel 160 artikel 1). Dit staat in een doelgroepsdefinitie waaruit blijkt welke kinderen in aanmerking komen voor een verrijkt (taal)aanbod. Ook moeten gemeenten met onderwijs en kinderopvang afspraken maken over de toeleiding naar het voorschools aanbod.

De **toeleiding** naar het voorschools aanbod verloopt via verschillende kanalen. Het consultatiebureau (of de JGZ) bepalen op basis van de gemeentelijke doelgroepsdefinitie en geverifieerde instrumenten of een peuter een (risico op een) onderwijsachterstand heeft (zij geven de beschikking voor VVE af). In een gesprek met ouder(s) geeft het consultatiebureau informatie over het voorschools aanbod. Een ouder kan zich daarna aanmelden bij een voorschoolse locatie.

De Inspectie van het Onderwijs (de inspectie) is aangewezen om toezicht te houden op de uitvoering van de aan het college van burgemeester en wethouders opgedragen taken bij of krachtens de genoemde taken uit de WPO en WVO. De inspectie heeft het interbestuurlijk toezichtkader herzien met als doel meer samenhang en eenduidigheid binnen het interbestuurlijk toezicht vanuit de inspectie te realiseren. Het vernieuwde kader is ingegaan op 1 januari 2023.

5. Toelichting

In het beleidsplan blikken we kort terug op afgelopen GOAbeleidsperiode, 2019-2022, een periode waar ondanks dat er geen lokaal beleid voor handen was, het accent lag op een goede implementatie van de nieuwe wet en regelgeving en waar de COVID-pandemie van grote invloed is geweest. Deze invloed is zichtbaar geweest in het bereik en de kwaliteit van de toeleiding van kinderen, doordat er minder kinderen zijn opgeroepen door het consultatie bureau of de bezoeken digitaal zijn verlopen en een grotere terughoudendheid bij ouders om naar het consultatiebureau te komen ivm besmettingsgevaar. Ook de kinderopvang en de scholen zijn een aantal keer geconfronteerd met de opdracht om de deuren te sluiten, maar open te blijven voor kwetsbare kinderen. Het effect hiervan is dat de kinderopvang en scholen nu constateren dat er kinderen komen met meer achterstanden of vertragingen, zowel in gedrag als bijvoorbeeld in taal. Vanuit het rijk is er aanvullend het nationale programma onderwijs NPO opgesteld om deze achterstanden opgelopen in coronatijd in te lopen. In een apart voorstel heeft het college ingestemd met de lokale uitvoeringsplannen van het NPO en is de raad geïnformeerd.

Het ingezette onderwijs achterstandenbeleid van de afgelopen jaren laat toch positieve ontwikkelingen zien ten aanzien van de kwaliteit en de onderlinge samenwerking.

De gemeente Beesel kent relatief veel kinderen die in aanmerking komen voor voorschoolse educatie, het budget wat de gemeente hiervoor ontvangt geeft dan ook ruimte voor aanvullende initiatieven, buiten het vve aanbod door de kinderopvang. Met het uitblijven van beleid voor de periode 2019-2022 zijn de overgebleven middelen (gemaximeerd door het rijk op max 50% van het budget van 2022) doorgeschoven naar de volgende beleidsperiode 2023-2026.

Voor de nieuwe beleidsperiode van 2023-2026 zijn er vanuit het Rijk geen inhoudelijke beleidswijzigingen als vervolg op de vorige periode 2019-2022. Op financieel vlak komt er een herziening van het kinderopvangstelsel, namelijk in het Coalitieakkoord van het huidige demissionaire kabinet zijn afspraken gemaakt over de kinderopvang voor de werkende ouders.

Welke gevolgen deze herziening heeft voor de niet werkende ouders en de ve-doelgroepkinderen is nu nog niet duidelijk. Het heeft in ieder geval geen directe gevolgen voor deze periode, de invoering is van 2025 naar 2027 verschoven. Bovendien is per juli 2023 het huidige kabinet demissionair verklaard.

De gemeente Beesel heeft het voornemen om de lijn van het vorige OAB-beleid voort te zetten. Op basis van de evaluatie van de doelen uit de periode van 2019-2022 formuleren wij het nieuwe beleid en markeren we de onderwerpen die de komende periode aandacht nodig hebben als speerpunten.

Door middel van een uitvoeringsagenda (hoofdstuk 10 onderwijs achterstandenbeleid gemeente Beesel 2023-2026) is het tempo aangegeven hoe we de speerpunten in de komende periode op gaan pakken.

De inhoud van het Gemeentelijk Onderwijs Achterstandenbeleid van de gemeente Beesel 2023-2026 is tot stand gekomen door- en afgestemd met de voorschoolse voorzieningen, Jeugd gezondheidszorg, bibliotheek en onderwijspartners die in de gemeente Beesel gevestigd zijn.

a. Financieel

OAB-middelen moeten jaarlijks verantwoord worden in de gemeentelijke jaarrekening en voor het ministerie van OCW. Gemeenten geven via de Single information, Single audit (SiSa)-verantwoording het bedrag weer dat in het voorgaande jaar is ingezet. De gemeentelijke accountant toetst of dit correct is gebeurd en geeft een verklaring af over de gemeentelijke verantwoording van de besteding van de middelen. Het Ministerie van OCW neemt het besluit van de accountant in principe over. Dat betekent dat de initiële doelmatigheidstoets bij de gemeentelijk accountant ligt. De beleidsperiode is vastgesteld op 4 jaar (2023-2026). Vanuit de voorgaande beleidsperiode mocht er maximaal 50% van het budget van 2022 doorgeschoven worden naar de huidige periode. Overige Middelen die we aan het einde van de planperiode 2023-2026 niet hebben uitgeven of die we niet conform de kaders van de betreffende regeling hebben uitgegeven moeten wij weer terugbetalen aan het Rijk.

	GOAB-bijdrage Rijk	Uitgaven
2019	251.426	94.776
2020	289.229	207.486
2021	352.061	398.025
2022	393.373	399.414
Totaal	1.286.089	1.099.701

Restant periode 2019-2022: 186.388
In totaal hebben we in de vorige beleidsperiode € 1.286.089 ontvangen en € 1.099.701 uitgegeven. Het resterende bedrag van € 186.388 mogen we doorschuiven naar de periode 2023-2026.

Het Rijk stelt de volgende middelen beschikbaar:

Decentralisatie-uitkering voorschoolse voorziening peuters (Asscher)	€ 20.837
OAB -middelen	€ 382.191
Doorgeschoven OAB middelen 2022	€ 186.388
Totaal	€ 589.416

OAB/VVE-middelen 2023

Organisatie	Activiteit	Subtotaal	Totaal
	Peuteropvang regulier	€ 18.800	
	ve plekken	€ 177.046	
			€ 195.846
OAB-subsidie (scholen)	NT2 docent/ taalklas	€ 58.000	
	Aanvulling NT2 basisonderwijs	€ 90.000	
	Subtotaal		€ 148.000
Bibliotheek	BoekStart	€10.000	
Algemeen			
	Inzet GW (eenmalig in 2023)	€ 65.000	
	Peutermonitor	€ 10.000	
	CED ondersteuning	€ 6.000	
	LOGO 3000 onder voorbehoud keuze	€12.030	

Werkgroep			
	Subtotaal		€ 103.030
Intern	Coördinatie VVE-beleid	€23.000	
	Subtotaal		€23.000
	Totaal begrote uitgaven		€469.876
	Totaal OAB-budget		€589.416
	Resterend budget		€119.540

Het restantbudget 2023 ad € 119.540 mogen we conform de regeling doorschuiven naar 2024 het zetten we dan in voor activiteiten die binnen de regeling vallen.

b. Juridisch

De subsidiering voorschoolse voorzieningen en -educatie is in een uitvoeringsregel gegoten, die samen met de werkafspraken na vaststelling van het beleid, worden geactualiseerd en aan het college ter vaststelling worden voorgelegd.

c. Risico's

Op dit moment hebben we te maken met ernstige personeelstekorten in onderwijs en opvang. De verwachting is dat dit vooralsnog zo blijft. Dat kan van invloed zijn op de uitvoering van plannen in de komende OAB-periode. Bij blijvende personeelstekorten ligt de prioriteit van de organisaties op het rondkrijgen van roosters en het openhouden van locaties en groepen. Er zijn voortdurend instromers die nog geschoold en ingewerkt moeten worden. Dat kan tot gevolg hebben dat er minder tijd is om in te zetten op (extra) activiteiten in het kader van kwaliteitsversterking vve. Onverminderd blijft het belangrijk om met elkaar ambities te blijven formuleren en doelen na te streven. Daarmee houden we de doorontwikkeling gaande en willen we het OAB zo goed mogelijk aan laten sluiten bij de actuele praktijk. Tegelijkertijd moeten we realistisch zijn en er rekening mee houden dat de personeelstekorten vertragend kunnen werken op het realiseren van ambities en doelen.

6. Visie Blij in Beesel

We zetten in op een optimale ontwikkeling van elke jeugdige in onze gemeente.

De voorschoolse voorziening en taal onderwijs levert tijdens de eerste levensjaren en schooljaren van een kind een belangrijke bijdrage aan deze ontwikkeling.

7. Toegankelijkheid

Alle peuters moeten gebruik kunnen maken van het voorschools aanbod en voor elk kind moet taalonderwijs toegankelijk zijn. Dat geldt ook voor de kwetsbare kinderen. Door te investeren in de voorschoolse voorzieningen en het taalonderwijs is er ook voor de kwetsbare peuters/ kleuters een passende plek in het lokale aanbod

8. Duurzaamheid

Met het investeren op voorschoolse voorzieningen en taalonderwijs geven we alle kinderen de kans op een duurzame start aan het onderwijs en de samenleving.

Bijlagen

1. Onderwijs achterstandenbeleid gemeente Beesel 2023-2026